

טירב הקהילה

בס"ד

לד לד

י' חשוון תשפ"ו

המסע לפי אופק ירושלים

זמני הדלקת הנרות ומצ"ש

הדרה"ג 4:15

מוצ"ש"ק 5:27

ר"ת 6:07

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סו"ק"ש א' 7:53 | סו"ת א' 9:03

סו"ק"ש ב' 8:36 | סו"ת ב' 9:32

המסע לפי ששון קי"ו

גליון מס':

806

טיב המערכת

הפרד נא מעלי

סיפור מודרני הרב שליט"א: הגאון ר' חיים קרייזווירט זצ"ל קנה פעם דירה בירושלים עיר"ק ונכנס לגור בה והנה בתוך ימים ספורים אחרי שכבר התגורר בדירה מכר את הדירה וקנה במקומה דירה בשכונה אחרת כל מכריו התפללו, מדוע עשה כדבר הזה? כעבור תקופה פגשתי ושאלתי לפשר אותה קניה ומכירה תמוהה השיב לי ר' חיים: מתחילה אכן מצאה אותה דירה חן בעיני, אבל בתוך ימים ספורים ראיתי שיש שם שכן אחד שיהיה לי קשה להסתדר אתו, ועל כן הדרדתי לעבור משם לפני שאכנס עמו לויכוחים..

אברהם אבינו - איש החסד עושה דבר שנראה כחיפץ הגמור ממידתו - מידת החסד, ברע שמתגלע ריב בין רועיו ובין רועי לוט, אומר לו אברהם 'הפרד נא מעלי' אם השמאל ואימינה, ואם הימין ואשמאלה, מה קרה? הרי אברהם אבינו קיבל את כולם אנחנו יודעים שגם עובדי עבודה זרה התקבלו אצלו, והוא האכילם והשקם אז פתאום הוא לא מוכן ללכת יחד עם אחיינו? בפרט שהוויכוח לא היה בין אברהם ולוט, אלא בין הרועים?!

אכן גדול השלום כל כך גדול שבפרשה הבאה נלמד שהקב"ה בעצמו שינה מפני השלום ומי לנו גדול כאברהם אבינו שהיה דוגמא לשלום ודווקא לכן, כאן עם לוט הבין אברהם שבשביל השלום - עליהם להיפרד, וכך הוא אומר לו 'אל נא תהי מריבה ביני ובינך.. כי אנשים אחים אנחנו, לא במקום השלום אלא למען השלום!

כל אחד יכול להצביע על מקרים מסוימים בחייו שאם היה מתרחק בזמן הנכון היה נמצע ממריבה או לפחות מויכוח אבל לא בוכים על חלב שגשף.. אז לפחות מחיים והלאה נזכור תמיד, שלפעמים צריכים להתרחק גם אם זה קשה ואולי אפילו נראה לא טוב אבל אם אברהם אבינו נהג כך והתורה מספרת לנו על כך, זה כדי שנלמד ממנו ונלך בדרכיו, שלפעמים צריכים להתרחק, לא במקום השלום אלא למען השלום!

(ע"פ טיב תהרה-לך לך)

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרב"צ
רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

לתיאבון, על לבותיהם של אלו מצא אברהם פתחון פה לפתותם שיכופו את עצמם אל האמת, משא"כ לוט ומרעיו שהכחישו את האמת מכל וכל.

גם מובן למה לא מצאה מריבה זו חן בעיני אברהם, לא היה זה מפני שפניו היו מועדות לשלום עם הרשעים, אולם הבין שקיים 'בתקוממך אתקוטט' אינה רצויה כי אם באלו שבפנימיות לבנם מכירים ברעתם כי אז יש תקווה שהקטטה עמהם תכופ אותם לבסוף אל האמת, לא כן אלו שכלל אינם מכירים ברעתם ולא זו בלבד שלא ישובו, עוד יכולים להשפיע בהבל פיהם ולצוד בחרמתם את אלו שאין דעתם רחבה ואינם יודעים מה להשיב לאפיקורסים ולזאת התכוון אברהם כשאמר 'כי אנשים אחים אנחנו, ופירש': 'קרובים', כלומר, במידת מה אין המביט בנו מכיר בגודל ההבדל שבינינו, ונדמה לו ששנינו חפצים ליראה את שמו יתברך, אלא שחלוקים אנו בהשקפתה ובנתיבתה של תורה, ויתכן שיהיו מהכשרים שמתעם זה יבקשו להסתתף עמכם חלילה ולכן בקשתי היא ל'הפרד נא מעלי! ולפי זה יש לומר, שפירוש השני של רש"י 'שקלסתר פניהם היו דומים זה לזה אינו כי אם ביאור לפירושו הראשון, כי 'קלסתר פנים' הוא משל לחיצוניות, ורצה לומר שבחיצוניות היו הליכותיהם דומים זה לזה, וכאמור.

ויתיישב לפי זה גם התמיה על המובא ברש"י שביקש אברהם שלא יתרחק לוט מאתו כדי שיהיה ביכולתו להיות לו לעזר ולמנן. דהנה על אף שהבין אברהם שאין מנוס מלהיפרד מלוט, לא רצה שלוט יתרחק ממנו ביותר, כי אמת הדבר שלוט מאס באברהם ולא רצה להיות אדוק בכל דרכיו, אולם כל ימי שבתו במחיצתו של אברהם זכה להשריש בקרבו הרבה מידות טובות ומעלות נכוחות, ובהרבה מהן עדיין לא בחל, והתיידיא אברהם שמה בהיותו במרחקים יפגשו בו אנשי מקומו וכשהללו יציעו בהליכותיו יראו כי נעימים המה, ויתפתח לחשוב שמדובר באיש צדיק, כי מעלותיו יחפו על חסרונותיו, ויתדבקו גם המה בו ובהליכותיו, ואז ישמחם יצורם ויזרזם להתדבק גם ברעותיו, כי יאמר להם שיש לך 'סמך' מרבה ה'נערץ... ולכן רצה שיהיה קרוב אליו במידת מה כדי שכל הנודדים בסביבתו של לוט יזדמנו גם בסביבתו של אברהם וממעלותיו של אברהם יכירו גם בגיטעונו של לוט ולא יבקשו להתדבק כי אם באברהם. אולם לא רצה אברהם לגלות ללוט הטעם הנכון לרצון זה, כי בודאי לא יסכים לוט לגלות את גנותו, ולכן הוצרך לומר לו שאת תועלתו הוא מבקש כדי להיות לו למנן ולעזר.

והנה אמור אמרנו שלוט ורועיו היו לקויים בסילופים, אולם במידה מסוימת לקויים הרבה מבינינו בדבר זה, שהרי יצר לב האדם רע מנעוריו, וכך הוא דרכו של יצר הרע, אין הוא פונה אל הירא את ה' לפתותו לעבור בשאט נפש על עוון ואשמה, בהבינו שכלל לא יתפתה לו, ועיקר תכסיסו הוא לפתות שערים להתיי את האסור, אז יכול למצוא מסילות בלבו של האדם, ולכן עיקר עבודת האדם הוא להתחמק על היצר המבקש לדמותו אל לוט... ועליו לישב דעתו ולהתבונן בכל הליכותיו אם אין בהם צעד שיצרו מסתתר מתחתיו להתייר. ואו לו למי שמתהרהר בדבר זה, וכפי שרואים עד היכן התדרדר לוט כשהעמיד מעשיו על פי היושר שהמציא לו היצר...

והי ריב בין רעי מקנה אברהם ובין רעי מקנה לוט והפגעי והפרד יא ישיב בארץ: ויאמר אברהם אל לוט אל נא תהי מריבה ביני ובינך ובין רעי ובין רעך כי אנשים אחים אנחנו: הלא כל הארץ לפניך הפרד נא מעלי אם השמאל ואימינה ואם הימין ואשמאלה: (ג' - ט)

פירש"י: ויהי ריב - לפי שהיו רועים של לוט רשעים ומרעים בהמתם בשדות אחרים ודועי אברהם מוכיחים אותם על הנזל והם אומרים נחנה הארץ לאברהם ולו אין יורש, ולוט ורועיו, ואין זה מל והכתוב אומר והפגעי והפרד יא ישיב בארץ ולא זכה בה אברהם עדיין: אנשים אחים. קרובים. ומדרש אגדה

דומין בקלסתר פנים: אם השמאל ואימינה. בכל אשר תשב לא אתרחק ממך, ואעמוד לך למנן ולעזר, וסוף דבר הוצרך לו, שנאמר וישמע אברהם כי נשבה אחיו וגו':

כשהוגים במקראות אלו מתעוררות כמה תמיהות. א. הלא אברהם אבינו זכה להאיר את פני תבל ולגלות האמונה בהש"ת ובכך עשה הרבה נפשות לבורא, והאין יתכן שדוקא לבלבו של לוט בן אחיו לא מצא מסילות להתוות אל היושר, על אף ששהה תמיד במחיצתו והתלווה אליו בכל מסעותיו.

ב. למה לא מצאה מריבה זו חן בעיני אברהם? הלא לא היתה זו מריבה של 'שנאת חנם', כי אם מריבה עם עושי רשע, והיא מריבה רצויה בעיני ה', וכפי שאמר דוד המלך (תהלים קל"ט כא) 'הלא משנאך ה' אשנא ובתקוממך אתקוטט' וגו'. אמנם אברהם נימק את רצונו באמרו 'כי אנשים אחים אנחנו' ופירש"י: 'קרובים', אך אינו מוכן מדוע יהיה זה סיבה לשלום גם כשלא היה ברצונו של לוט ורועיו ללכת בדרכי הש"ת.

ג. גם הפירוש השני שמביא רש"י ממדרש אגדה על נימוקו של אברהם 'כי אנשים אחים אנחנו' שהיו 'דומין בקלסתר פנים' אינו מובן, כי למה תהיה זה סיבה להיות בשלום עם הרשע?

ד. הוצרך להבין כונת אברהם באמרו 'אם השמאל ואימינה' וגו'. כי משמעו הפשוט הוא, שאם תלך אתה לשמאל אלך אני לימין, אולם רש"י בחר לפרש להיפך, שאמר לו 'ככל אשר תלך לא אתרחק ממך' ולפירושו התכוון אברהם לומר ללוט שאם תבחר ללכת לשמאל אלך אני לימין' כדי להיות קרוב אליך, ומפרשי רש"י ביארו שפירושו של רש"י היא הכרחית, כי אם נפרש כמשמעו נמצא שאברהם הכפיל את דבריו, שהרי זו היתה כוונתו באמרו 'הפרד נא מעלי' שאחד ילך לימין ואחד לשמאל, ובהכרח שהתכוון להודיעו שלא ירחיק עצמו ממנו הרבה. אולם מה שמביא רש"י שהיה זה כדי להיות לו למנן הוא תימה, כי למה יחפץ בשלומו אחר שמשלחו מפני רשעותו?

כל אלו התמיהות מתיישבים אל נכון כשמתבוננים בטענותיהם של רועי לוט המובאים בדברי רש"י, שפנינו, דהנה רועי לוט מלבד מה שנהנו שלא כדין ורעו את צאנם בשדות אחרים הוסיפו חטא על פשע בזה שסילפו את הדין ובכך גם הכחישו רועם. כי אחר שעשו את הפשע"ל שהדבר מותר, שוב לא היו יכולים להוכיחם. כי אם היו אומרים להם 'אסור' השיבו 'מוותר'... ושוב אין לנו לתמוה למה לא היה ביכולתו של אברהם להטות את לוט אל האמת, כי גם אברהם לא הצליח להאיר ולהכריע כי אם לאלו שלא הכחישו את האמת, ולא היו כי אם רשעים

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב
באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

ערכוני שיחות: 0534-100024

טיב
ההודעות

יו"ר הוועדה הרווחת: ר' יעקב רבינוביץ | עורך: ש. גולדשטיין

כוונה בתפילה

א. המסתכל צריך שיכוין בליבו את פירוש המלות שהוא מוציא בשפתו (סי' צ"ח ס"א) שנאמר תכין ליבם תקשיב אונן, פירוש שיכוין פירוש המלות שמוציא בשפתו (לבוש ס"א).

ב. וכן צריך להיזהר בתיבות ובמלות ובנקודות להוציאן כתיקונן ובצביון, ושלא יחסר מהם שום דבר (כח"ה אות ב').
ג. ואל סידור נורא השלם על כן צריך האדם להיזהר בכל התפילה והדגל נעשה טבע להוציא מלין דכשירין בשלימותא ולא תחסר כל בה כי הלא זה ידוע בזהר הקדוש שבכל אות ואות ובכל קוץ וקוץ תולין כמה אלפים רבבות עולמות עליונים קדושים ועלמיות ... לכן ירגיל את עצמו בזה ובתחילת הדגלה יעשה כמו שכתב בדרכי משה שיוציא התיבות ממש כאילו מונה מעות עד שירגיש בעצמו שבראי לא יכשל בזה ואז יוכל לדבר התיבות אף במהירות קצת עילי (כח"ה אות ב').

ד. ויחשוב כאילו שכינה כנגדו, [שנאמר שוית' ה' לגדי תמיד (לבוש)] ויסיד את כל המחשבות הטורדות אותו, עד שתישאר מחשבתו וכוונתו זכה בתפילה, ויחשוב דאם היה מדבר לפני מלך בשר ודם היה מסדר דבריו ומסמין בהם יפה לכל יכשל קל וחומר לפני מלך הקדוש ברוך הוא שהוא חוקר כל המחשבות (ס"א).

ה. וכן היו עושים חסידים ואנשי מעשה שהיו מתבודדים ומסמנים בתפילה עד שהיו מגיעים להפשטות הגשמיות ולהתגברות כח השכל עד שהיו מגיעים קרוב למעלה הנבואה (ס"א) ועכשיו בעוה"ז הלואי שנכוין פירוש המלות ולהשתתף לפני יוצרנו בתפילתנו (ערוה"ש ס"א).

ו. ידוע שאחר כונת הלב הם הדברים וזה כלל גדול בעבודת השם יתברך, אם כמציאות התלויות בדבור הרי אמרו תפילה בלא כוונה כגוף בלא נשמה בא וראה כמה גדול כוחה של

כוונה... והן אמת שחטאתנו מונעים הטוב ממנו והן הם מסכים המבדילים בינינו לבין אבינו שבשמים עד שאין אנו יכולים לכוין דעתנו לעבוד את בוראנו עבודה שלימה עבודה תמה כדת מה לעשות וגם הטורדות ומקרי הזמן מבלבלים דעתנו, וכבר אמרו בש"ס שאמר ר' יוסף יכולני לפטור את כל העולם מדין תפילה דכתיב שכורת ולא מיין, עכ"פ עתיד ליתן דין וחשבון על אשר לא השתדל ברוב עוז ותעצומות ואשר בכוחו לעשות לא עשה לכוין לפחות כפעם בפעם באיזו ברכה או באיזו תפילה או אפילו באיזו תיבה ברצוא ושוב או באיזו מצות שהכל עולה ומצטרף לחשבון, כי זה מרחמי וחסדי הא-ל יתברך שמו, כח"ש המקובלים שאם אדם יכוין ביום א' בברכה א' ויום אחר בברכה אחרת הקדוש ברוך הוא מצרין עד שנגעשה תפילת שלימה בכוונה והיא העולה להיות עטרת תפארת בראש צדיק חי העולמים (פלא יועץ ערך כוונה).

ז. כתב בספר חסידים אל תמהר להוציא דברך מפיו, ואם תצטרך לפרנסה אל תשים ליבך רק לאותה ברכה כמו לברכת השנים או אם יש לו חולה רק לברכת חולים מפני שאומרים עליך למעלה זה פלוני סבור שאינו צריך אלא לזאת לכך תכווין כל הברכות ואל תשים ליבך רק לבקשות שאין יתירה למעלה שוטנים שאומרים אין ראוי לקבל תפילתך, שבכבוד המקום אינו חושש לבקש בכוונה ואין נעשה רצוננו שברצוננו נפשו חסידים ולא בשבט (א"ר).

ח. ואל יכוין האדם בשמות ויחודים רק תפלה כפשוטו להבין את הדברים בכוונה הלב אם לא מי שהוא בא בסוד ה' וידע לכוין ביה בליבא ודעותא ודחילא, דאלהי מקלקל בזה הרבה ח"ו, עיין ס"א בשם החוזה, ובתשובת רש"ל כתב בזה באורך, והעיד על ח"ש שאמר שאחרי שלמד את סתרי הקבלה היה מתפלל כתיקון בן יוסף (מ"ב סק"א).

ט. ועיין בפני יחשע שכתב שכל אלו הכוונות המבארים כאן בש"ע א"ל לכוין אותם בשעת התפילה, רק קודם ובתפילה עצמה צריך לכוין פירוש המלות (מ"ב סק"א).

י. אם בא לאדם מחשבה אחרת בתוך התפילה ישתוק עד שתתבטל המחשבה (ס"א).

יא. בספר קיצור של"ה כתב ח"ל סגולה להעביר מחשבת חוץ, שקודם התפילה יעביר ג"פ את יד ימינו על מצחו, ויאמר בכל פעם לב טוהר ברא לי א-לוי' ורוח נכון חדש בקרבך, וכן אם בא לו מחשבת חוץ בתוך התפילה ישתוק מעט ויעביר ימינו על מצחו ויהדרה פסוק תלל (מ"ב סק"ב) כי המחשבות בא לו מן השטן וחילוליו שרוצין לסנוע שלא יקובל תפילתו, ועל ידי זה הוא סגולה אמיתית להעביר, כי הבא לטוהר מסייעין לו מן השמים (כח"ה אות ז').

יב. ואם אינו יכול לכוין פירוש המלות עכ"פ צריך שיחשוב בדברים הסמנים את הלב ומכוונים אותו לאיזו שבשמים ולא יחשוב בדברים שיש בהם קלות ראש (ס"א ש"ע ר"ב ס"א).

יג. ויחשוב קודם התפילה מרוסמות הא-ל תעלה ובשפלות האדם ויסיד כל תענוגי האדם מליב (ס"א).

יד. עצה לכוין בתפילה ובברכות ראשית לכל צריך שיחפץ מתוך חסידו, ועל כל פנים תפילת שמונה עשרה, ומכל מקום גם בזה אינו משומר עדיין מכל וכל מעודמת היצר, שמפיל טרדות על האדם כדי שלא יוכל לכוין, וחזקין לי הקב"ה קצת עצה לזה, דצריך להתבונן מתחילה מה הוא רוצה לבקש מה, ועל מה יברכנו, ואחר כך יאמר אותה הברכה. ואל יחשוב הקורא שדבר זה צריך שחזק גדולה לא כן הדבר כאשר בחתני ונסית, אלא יהיה הסידור פתוח כנגד עיניו, ויתבונן רק איזה רצונם אחרים קודם כל ברכת, דהיינו למשל קודם ברכה ראשונה יתבונן שרוצה לומר שבת לפני המקום שהוא א-ליו וא-לוי האבות וקונה הכל, ולברך אותו על שהגין על אברהם וכן קודם ברכה שניה יתבונן שרוצה לברך על תחית המתים וקודם ברכה ג' לברכו שהוא א-ל קדוש, וכן קודם רביעית לבקשו על הדעה ולברכו על זה, וכן בכל הי"ח ברכות וכן כהאי גוונא יעשה בברכת השחר, וכן בברכת המזון יתבונן קודם שמתחיל הברכה על מה רוצה לברכו. כלל הדברים לא יאמר הברכות כפי הרגלו בפניו, רק יתבונן על מה הוא מברך לה, ויאמר בברכות ובשמות כל ברכה על שזכה לברך לה א-לוי השמים (שם עולם להח"ה השמטות לח"ב).

נסיונות של אהבה

נסיון ההליכה לארץ כנען

אבל הקדוש ברוך הוא לא גילה לאברהם אבינו להיכן הוא צריך להגיע, וממילא לא יכול היה לחשוב על שום ריוח או הנאה כל שהיא שיקבל, כדי שיעשה הכל, מתוך תמימות ואמונה בה', לעשות רצונו מאהבה ללא תמורה, וזה היה הנסיון הגדול:

ואת זה צריכים לדעת בכל דבר ודבר, אם אדם יודע שעל כל מצוה שהוא עושה הוא מקבל מיליון דולר, אזי אין פה מצוה, [ובמעשה באותו חבור שהגיע פעם לזקני הגאון ר' זונדל קרייזר זצ"ל והתלונן שאין לו חשק ללימוד התורה, אמר לו ר' זונדל, חסר לך אמונה. וכי איזה שייכות יש בין לימוד התורה לאמונה. אמר לו, דוד המלך אמר (התלים קיט, עב) 'טוב לי תורת פיך מאלפי זהב ונסף', אם אתה יודע שעל כל מילה שאתה לומד, תקבל בסוף היום מיליון דולר, וכי לא היית לומד כל היום, אלא מאי, איך מאמין בזה. ועיקר עבודתנו לקיים רצון הבורא בשלימות לשם שמים מתוך אמונה שלימה בה', ולא עבור מטרות אחרות]

נסיון בתוך נסיון

והתורה היא עמוק עמוק מי ימצאנה, וככל שמתבוננים יותר, מוצאים עוד ועוד רעיונות, וגם כאן אפשר להתבונן בנקודה נוספת, והיא, שאברהם אבינו המתין שיראה לו ה' מהו הדרך, לאן הוא צריך ללכת, וכמו שנאמר לו 'אל הארץ אשר אראך', ואלו התחיל הוא ללכת בלי לדעת להיכן, כמו שכתוב 'ויילך אברהם כאשר דיבר אליו ה'': אמנם ממשיך הפסוק 'ויילך אתו לוט', והרי אברהם אבינו ידע בבירור שכל זמן

טיב הבנין

סיבת הסתרת מקום ההליכה

לך לך מארצך וממולדתך וגו'. וברש"י כתב 'לא גילה לו הארץ מיד כדי לחבבה בעיניו, ולתת לו שכר על כל דיבור ודיבור'. ובמדרש (בר"ר ל"ט, ט) גם אמרו כעין זה אמנם בשינוי לשון מעט, וזה לשונם, 'ולמה לא גילה לו, כדי לחבבה בעיניו וליתן לו שכר על כל פסיעה ופסיעה'. ויש להבין, מדוע כאשר נעלם ממנו מקום הליכתו יקבל שכר על כל פסיעה ופסיעה:

ההליכה נופא היא המצוה

וביאר הגאון רבי ברוך בער זצ"ל שאם היה אומר לו בבירור להיכן הוא צריך ללכת, נמצא שכל הדרך עד שם, היא רק הכשר מצוה להגיע לאותו המקום, אבל עיקר המצוה היא ההגעה לאותו היעד, עמק שאין כן כשנצטוו ללכת ללא יעד מוגדר, נמצא שעצם ההליכה היא המצוה, ושפיר מקבל שכר על כל פסיעה ופסיעה:

עיקר הנסיון - הביונות עבור המצוה

ואפשר להוסיף שהגעדאנק של הנסיון הוא דוקא כאשר לא ידע להיכן הוא הולך, ובדואי בדרכו פגש אנשים ששאלו אותו 'להיכן אתה הולך' והוא היה צריך לומר להם 'איני יודע', והתבזה על ידי כך בעיני הבריות מאד עד שהיה נראה כחסר דעת, וזה הנסיון הכי גדול, להמשיך לקיים מצוות הבורא למרות הביונות, וכמו שראה לנכון הטור לפתוח בתחילת חיבורו (א"ח סי' א') במשנה 'יהודה בן תימא אומר הוי עז כנמר וקל כנשר' וכו' וביאר שפרט התנא ארבעה

שלוט אתו אין אפשרות שהקדוש ברוך הוא יתגלה אליו, וכמו שכתוב בהמשך הפרשה (יג, יד) 'וה' אמר אל אברהם אחרי היפדר לוט מעמו', אם כן נשאלת השאלה, מדוע לא שלח אותו לנפשו, כדי שיוכל לזכות לגילוי השכינה, שה' גילה לו להיכן ללכת, וכמו שנאמר לו 'אשר אראך':

אלא ביאר האור החיים הקדוש, 'שלא דחפו עד שימצא המצאה שלא יכלימוה, ולזה תמצא כי כשמצא סיבה קטנה שרבו הרעיונות, תיכף אמר אליו (ט. ו) 'היפדר וגו' אם הימין' וגו', כלומר שאברהם אבינו היה יושב ומצפה שיוכל כבר לשלוח את לוט:

נמצא שהנסיון היה הרבה יותר חזק, והוא כעין הסתרה בתוך הסתרה, שהרי אברהם אבינו יודע היטב שלא יתראה אליו הקדוש ברוך הוא כיון שלוט נמצא אצלו, והלא אם היה הקדוש ברוך הוא לא יתגלה אליו גם לא ידע להיכן ללכת, אבל מכל מקום סבר אברהם אבינו שמתעם 'בין אדם לחברו' בודאי אין הקדוש ברוך הוא רוצה שהוא יצער את לוט, ולכן העדיף לוותר על גילוי שכינה, והמשיך לשוטט בלי לדעת להיכן יגיע, העיקר שלא לצער את חברו:

הנה יש לנו ללמוד ממעשה אבות סימן לבנים, עד כמה נצרך להיות זהיר במאוד מאוד בנושא של אונאת חברו, ועד כמה הסכים אברהם אבינו להפסיד אפילו ברוחניות, העיקר כדי שלא לצער את חברו:

והשם יתברך ישימונו מהדברים בעבודתו באמת, ונזכה שתהיה לנו נגיעה בקצות דרכיו של אברהם אבינו, במסירות נפשו בעבודתו בינו לבין קונו, ובזהירותו הרבה בענייני בין אדם לחברו:

סיפורי השגחה פריטית
שנשרחו ומערכת נ"י הקוראים

מקול עורב לקול ערב

מכירים את אלו שלומדים או מתפללים

בקול בתוך האוזן שלך?

לא יודע אם אני רגיש במיוחד או שכולם סובלים מזה, אבל אני ממש סובל מהעניין, כבר הרגשתי שאני לא מסוגל להתמודד עם זה, והתחלתי להעיר לאנשים שימינו את קולם.

וזה מצב לא נעים. התפללתי לה' שייתן לי כלים להתמודד כמו אנשים רבים שממשיכים ללמוד ולהתפלל באין מפריע. באותו יום שהתפללתי לה' קרה דבר פלא, למדתי עם החברותא שלי כמידי יום, והנה ישב לידינו אברך ולמד גמרא בקול ובניגון והקול שלו קול עבה שהרעיד לי את האוזן עברתי מקום ועדיין לא הצלחתי להתרכז. בקשתי מהחברותא שלי שיגיד לו אולי להנמיך את עוצמת הקול אבל החברותא לחש לי באוזן שזה אחד מגדולי הדור. נבהלתי ושאלתי מי זה? הוא השיב לי שזה הרב של הרב שלי.

חשתי אי נעימות ואמרתי אם כך בוא ונמשיך ללמוד ולא נפריע לו חלילה מלימודו. כשסיימנו ללמוד אמר לי החברותא: "תראה איך הכל בראש שלנו. היהודי הזה הוא באמת תלמיד חכם חשוב מאוד, אבל ברגע שהבנת שזה גדול הדור אז לא רק שזה לא מפריע לך אלא זה אפילו ערב ונעים לאוזן שלך!!!" החברותא המשיך והסביר לי שגם הוא היה סובל מאוד מהתופעה עד שכל פעם שהיה משהו שהפריע לו הוא דמיין שזה האדמו"ר שלו או גדול הדור ואז זה כבר לא הפריע לו כלל וכלל ואזרה זה נהיה מתוק וערב.

רק אחרי שנפרדנו השתוממתי על כך שבאותו יום שבקשתי עזרה מהבורא הקב"ה שלח לי את הפתרון שעובד מעולה עבורי, ומאז כבר לא מפריע לי קולם של הלומדים והמתפללים בתוך האוזניים שלי!!!

אני משתף את הסיפור כדי שיהיה לעוד אנשים תועלת כיצד להתמודד עם רעשים מבלי להפריע לעצמך או לסביבה שלך!!!

גם אם משהו מזייף בשירה וקולו לא ערב לאוזניים שלך, דמיין שזה מקובל גדול והכל יבוא על מקומו בשלום!!!

ד"ר אברהם שניידר

המעניין לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פריטית
מוזמן לשלוח א"ר שמחה סמואלס
בפקס: 15326517922
או: o.y.wines@gmail.com

אחד ממכיריו של הטשיבינער רב צוק"ל שלח לו בדואר 'הזמנה' לקראת נישואי בנו, הרב לא הגיע להשתתף באותה חתונה, כאשר לא היתה באפשרותו להשתתף בכל השמחות שנשלחו לו הזמנות אודותם.

כאשר השיא אותו אדם את בנו השני כבר לא שלח שוב 'הזמנה' אל הרב, בהנחה שבין כך לא יגיע הרב להשתתף בחתונה.

אך לאחר כמה ימים כשנפגש עם הרב ניגש לבקשת 'ברכה' לכבודה של שמחה, התפלא הרב: חיתנת את בנך? מדוע לא הגיעה אלי הזמנה? - האיש נדרם לשמחה השאלה, הלא בין כך אין הרב מגיע לכל חתונה... כפי שנוכחתי בחתונה הקודמת של נישואי בני הראשון.

אסביר לך, הטעים הרב, ראשית גם אם אין באפשרותי להשתתף בשמחה בפועל, הרי כשמיגיע לידי של איש ישראל הזמנה של שמחה הרי מברך הוא בליבו ומעתיך בקודש עבור בעלי השמחה, ולתפילה וברכה זו בלבד כבר שווה לשלוח הזמנה.

ברם, הוסיף הרב, אצלי ישנה סיבה נוספת לשלוח 'הזמנה' לכל שמחה, כי מנהגי תמיד בכל הזמנה של שמחה שמגיעה אלי, כאשר אינני יוצא להשתתף בשמחה בפועל, מכל מקום עורך אני את החשבון באם הייתי יוצא אל השמחה כמה זמן בערך היה זה נמשך... - וכאשר בעיקרון חפץ אני וכן ראוי להשתתף בכל שמחה של ישראל, אלא שמחמת ריבוי ההזמנות אין הדבר אפשרי. - לכן מקדיש אני את אותו 'זמן' הנצרך ליציאה לשמחה ללימוד התורה. ובכל לילה שיש בו 'הזמנה' לשמחה מסוימת שאינני משתתף בה, מוסיף אני על סדרי הלימוד הרגילים כלימון זמן הנדרש להשתתפות אותה שמחה. - אך עתה שלא שלחת לי 'הזמנה' לשמחתך, הפסדתי את אותה שעה של לימוד התורה בשקידה ובאהבה.

דרכו של הגאון המפורסם הטשיבינער רב צוק"ל בעל "דובב מישרים", לגרוס תדיר ח"י פרקי משניות מדי יום ביומו. היו לו שני סדרים בזה האחד בעת השכמת הבוקר לפני תפילת שחרית, והשני בין מנחה למערב. [א. ה. יעריין נא מ"ש ה"באר היטב" (א"ח סי' א' שלהי ס"ק ו) וז"ל: "כתב הא"י ז"ל, שיעור משניות קודם לכל דבר, ועל ידי זה זוכה לנשמה כי 'משנה' אותיות 'נשמה' ע"כ]. בהזדמנות אחת גילה לאחד ממקורביו ותלמידיו הנאמנים את טעם מנהגו, מפני שחושש הוא שמא ימות בשבת, ויהא מונח כך עד מוצאי שבת קודש, ולכן מכין הוא לעצמו פרקי משניות בעל פה, כדי שיהיה מן המוכן בידו לשנן ולגרוס במשך כל השבת, כי 'משנה' אותיות 'נשמה'.

ואכן כך הוה, הגאון הצדיק הסתלק לבית עולמו במעלי פניא דשבתא י' חשוון תשכ"ו לפ"ק, והיה מונח כך במשך כל השבת כולה, והלווייתו התקיימה רק במוצאי שבת קודש. כיצא בזה ממש נצנצה רוח הקודש גם אצל הגה"צ המפורסם מוהר"ר שניאור זלמן צוק"ל בעל ה"תורת חסד", ראב"ד דק"ק לובלין, ובסוף ימיו היה מרא דארעא דישאל בירושלים ע"ה. שהיה נוהג כל ימי חייו לשנות ח"י פרקים משניות בעל פה בכל יום, כדי לסיים מדי חודש בחודשו את כל הששה סדרים, כמנהג כשרי ישראל.

וכן כתב המהדיר בהקדמתו לספרו "תורת חסד" חלק ב', וז"ל: "יומם ולילה נשא ונתן בתורת השם תמימה באמונה, שפתיו הוה מרחשן יום יום ח"י פרקים משניות בעל פה, וכפטיש יפוצץ סלע פירש וביאר כל שינויי הנוסחאות והגרסאות, דבר דיבור על אופניו, מלבד שיעוריו בגפ"ת ובהכמת הקבלה" עכ"ל בהקדמת הספר הנ"ל, שיצא לאור בירושלים תרס"ט לפ"ק.

אף הוא פירש הטעם שאימץ לעצמו מנהג זה, ללמוד בכל יום ח"י פרקי משניות, מחמת שחושש שמא ייפטר מן העולם הזה במעלי פניא דשבתא, ולא יוכלו לערוך הלוויה מיד מחמת כבוד השבת, ויהיה מונח כך עד לאחר השבת. - ולזה הוא מכין לעצמו משניות בעל פה שיוכל כל השבת לחזור על המשניות שלמד. והיה בהגיע יום פטירתו, היה זה בדיק בעת מעלי פניא דשבתא, ואמר אז הגאון מורנו הרב"צ רבי שמואל סלנט צוק"ל רבה של ירושלים, שמלאכי מעלה יוצאים לקבל את פני הלוכלינער רב. - ואכן באותה שעה ממש שיצא זה מפיו, נצחו אראלים את המצוקים ויצאה נשמתו בטוהרה בליל שבת קודש ה' ניסן שנת

במדרש תנחומא פרשא דידן (סי' ט) פתח בהאי לישנא: "כתיב (תהלים צב, יג) 'צדיק כחומר יפרח כאור בלבנון ישגה'. פתח רבי

תנחומא, למה נמשלו הצדיקים בתמר ואור, ולא באילן אחר. - אתה מוצא כל האילנות אין אדם יכול לומר מרחוק זה אילן פלוני, למה שהן קצרים. אבל התמר והאור, על ידי שהן גבוהות בקומה הן נראות מרחוק. כך הצדיקים הם נראים מרחוק."

"דבר אחר, למה נמשלו הצדיקים לתמר ואור. - אלא אתה מוצא רוב האילנות אף על פי שהן נקצצים, אם נוטלים נצר מהן ושותלים במקום אחר מיד הן עולים. אבל התמר והאור כיוון שנקצצים מי יוכל להעמיד אחרים תחתיהן, אלא לשנות הרבה וביגיע גדול. כך אם אבד צדיק מן העולם, מי יוכל להעמיד אחר תחתיו, אלא אחר כמה שנים" ע"כ.

שח הגאון מטשעביץ צוק"ל לחתנו הגאון רבי ברוך שמעון שניאורסון זצ"ל, בעל "ברכת שמעון" ראש ישיבת טשעביץ. שבין האנשים הרבים הבאים להתדבק על דלתו ישנם כאלה שאינם באים עם שאלות בהלכה, ואף לא לדבר עמו בלימוד, וגם לא כדי להתיעץ עימו או לבקש ברכה. - כי אם לספר לפניו סיפורים שונים מן העבר שלהם, ובעיקר היו אלו ניצולי שואה שלא רצו לשתף את בני משפחתם בכל המאורעות הקשות שעברו עליהם בשנות הזעם, ונצרכו לפרוק את אשר נשם לבבם, ולשוחח מכל הניסים הגדולים שעברו עליהם בצר ובמצוק.

הוסיף הרב ואמר, הרי ידוע לך היטב עד כמה זמני קצוב, ואין עתותי בידי לשבת עם אנשים אלו ולהקשיב לכל סיפוריהם. וגם המאורעות הקשים שעברו האנשים מכבידים עלי, וקשה לי אחר כך לחזור אל הסוגיא שעסקתי בה. - אך עם כל זאת קשה לי שבעתים שלא להקשיב לאותם אנשים הנצרכים לאוזן קשבת, כדי לפרוק מעט מצערם וכאבם הקשה, שאין לך גמילות חסדים גדולה כזו של הקשבה והאזנה לאדם כאוב הפורק את צערו ואת כאבו!

אל הגאון מטשעביץ צוק"ל בעל "דובב מישרים" נכנס פעם אחד מתלמידיו האהובים בישיבה הקדושה, והזמינו בהזמנה של מצוה לשמחת נישואיו. הרב שמח מאוד בשמחת תלמידו, והביע את רצונו להשתתף בחתונה. אך כאן החל התלמיד להתנצל, באומרו שהוא נתון במבוכה גדולה בענין הסיפור קידושין, שמחמת כמה סיבות שמנה לפניו מחויב הוא לתת את הכיבוד לרב אחד מקרובי המשפחה, ואינו מוצא מנוחה לנפשו משום שרצה מאוד לכבד את ראש הישיבה בסידור הקידושין. הטשיבינער רב לא הצליח להבין, על מה נסערת כל כך רוחו של התלמיד. ובבת שחוק על פיו אמר: וכי מה זה ענין לנו סידור הקידושין? העיקר ששמח אני עמך בשמחתך, ואשתתף בעזרת השם בחתונה גם אם לא אקבל סידור קידושין.

הבחור החתן שלח כמה פעמים, אם אכן בטוח הדבר שאין לרב שום "קפידא" דבר, והרב הרגיעו ודבר על ליבו שלא ידאג בזה כלל, ויהא סמוך ובטוח שאין כאן שום תחילה כל שהיא של הקפדה ח"ו, ויגש ליום חתונתו בלב שקט ושמח.

והנה בהגיע יום הנישואין, עוד בטרם השעה היעודה לחופה, כבר נראה בפתחו של אולם הגאון ראש הישיבה. הוא כמובן התקבל על ידי החתן והמחותנים בכבוד גדול ובשמחה רבה, והתחילו לשלוח שולחן הכבוד, הוציא ספר מאמתחתו והחל לומר בהתמדה ושקידה כדרכו בקודש.

ישב אפוא הרב רכון בתלמודו והמתין זמן רב, עד שהחל הקהל להתאסף והחלו הבכנות החופה וכו'.

אבי החתן בעל השמחה, הצטער מעט על הזמן הרב שנגזל כאן מראש הישיבה בהמתנתו הארוכה, הוא לא חשב שאיש מן המוזמנים יגיע בזמן הנקוב בהזמנה, ובוודאי שלא יקדים עוד בטרם הזמן... וניגש אל הרב בהתנצלות על העיכוב.

אך הטשיבינער רב בתגובה חיך בשמחה, ואמר: מה פתאום להתנצל? הרי טוב לי כאן מאוד! - כשאני יושב בבית מפריעים לי כל הזמן בשאלות ובקשות שונות, אבל כאן יושב אני בהשקט באין מפריע, ולומד כאוות נפשי.

לאחר מכן הטעים הרב באוזני תלמידו שהתלווה אליו את סיבת הקדמתו אל החופה, כדי להוציא מלב החתן כל חשש שמא יש בליבו בכל זאת איזו שהיא קפידא על שלא התכבד בסידור הקידושין, לכן הקדים להשתתף במעמד החופה בלב שלם, להראות שאין הדבר נוגע לו כלל וכלל.

